

Haydneum 2025: Haydn, az atya nevében

2025.09.01., Classykeo – Claire-Marie Caussin

<https://www.classykeo.com/2025/09/01/haydneum-2025-au-nom-dhaydn-le-pere/>

© Haydneum / Pilvax Films

BESZÁMOLÓ – A Harmadik Haydneum Fesztivál bemutatja az *Armidát* (nyilván Haydntól) a Magyarországon található fertődi Esterházy-kastélyban, még hozzá olyan szereplők közreműködésével, akik odaadó játékkal gondoskodnak a mű méltó előadásáról.

Miközben gyakran hallunk „az isteni Mozarttól”, a fertődi Esterházy-kastélyban Haydnnak hódolnak: kevésbé „Haydn papának”, mint inkább a későbbi nemzedékeket befolyásoló pátriárkának. Valóban méltányos gesztus azzal szemben, aki életének oly sok esztendejét szentelte a zeneművészetnek e magyar kastélyban.

© Haydneum / Pilvax Films

Haydn a saját palotájában

Fertődre menni önmagában is egyfajta zarándoklat, hiszen az ember Haydn templomába jön őt imádni. A magyar kutatóközpont, a Haydneum sajátossága, hogy Haydn és kortársai műveinek értelmezését ötvözi a levéltári kutatással, a kéziratok restaurálásával és a kották digitalizálásával. E mindenre kiterjedő munka mögött Vashegyi György művészeti vezető áll, aki augusztus 29-én vezényelte az *Armidát*, a zeneszerző utolsó előtti, egyszersmind az Esterházy hercegek udvara számára komponált utolsó operáját. Ez csak hangversenyváltozat, a librettó által előírt fantasztikus díszletek nélkül; de a koncert helyszínéül szolgáló aranyozott szalon, amelyet a szekeren Apollónt ábrázoló freskó koronáz, valóban találó szentélyt kínált e zeneműnek.

Pogányok kontra keresztények

Haydn a vallási villongás kultikus történetét zenésíti meg Armida és Rinaldo jól ismert szerelmével; és ugyan mit számít, ha a librettó drámailag nem a legfényesebb, amikor a szólistapár ily sokat ad önmagából? Egyáltalán nem meglepő, hogy a Vaszilisa Berzsanszkaja hangján megszólaló a varázslónő megrendíti a keresztény lovag hitét: nagyon mélyen gyökerező és metszően magas hangok, az érzékiségtől a dühkitörésig terjedő ív, mindent átható muzikalitás: remélhet-e az ember ennél találóbb hangot? Kifejezetten csodáltuk az előadó intelligenciáját, aki a partitúra minden mondatába sajátos árnyalatot, színt vagy artikulációs minőséget vitt, és ezeket soha nem bízta a véletlenre.

© Haydneum / Pilvax Films

Rinaldo végül nem áldozza föl hitét a szerelem oltárán: Megyesi Zoltán tenor hősiezen ölti magára a lovagi páncélt, bátran sugárzó hanggal, amely szinte a csordulásig kitöltötte a helyszínt rendkívül rezonáns akusztikáját. Az I. felvonás utolsó duettje nagyszerű vokális pillanat, ahol elszabadulnak a decibelek, és fellobban a hangok, érzelmek tüze.

© Haydneum / Pilvax Films

Az együttes közössége

A mellékszerepek kiváltotta drámai és zenei hatása nem hasonlítható a főszereplőpároséhoz, talán Szélpál Szilveszter kivételével, aki méltó tekintélyt kölcsönöz Idreno karakterének. Ella Smith, a szoprán rendkívül finom Zelmira szerepében, Varga-Tóth Attila pedig Ubaldóként világos magabiztosságot biztosít a mű számára: ő különösen a II. felvonást záró trióban éneklő kollégáitól ihletődött. A szereposztás fennmaradt tagját, a tenor Léo Guillou-Keredant bízzák meg azzal a szereppel (Clotarco), amely nyilván kevés énekelnivalót kínált számára, de abban meggyőzőnek bizonyult.

© Haydneum / Pilvax Films

Vashegyi György karmesternek sikerült tehát a szakma csúcsán álló előadókat találnia, akiket hivatásukban az Orfeo Zenekar muzsikusai támogattak. A *Szöktetés a Szerájból*-t idéző hangjaival a partitúra olyannyira színháziassá sűrűsödik a kezük alatt, hogy ez még a legszelídebb zenei részekben is érezhető marad. Különösen azonban a harmadik felvonásban, Armida haragja kitörésekor csillogtatják meg tehetségüket: azt a temérdek színt és ragyogást, amelyet a helyszín akusztikája még inkább megsokszoroz.

Csak remélni tudjuk, hogy az ünnepi előadás méltó betetőzéseként majd felvétel is készül, hiszen ez a változat még egy nagyon szigorú válogatásban is megállná a helyét. Ezzel pedig nem érhet véget Haydn dicséretének éneklése.

© Haydneum / Pilvax Films